

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 mei 2016

WETSONTWERP
betreffende de concessieovereenkomsten

AMENDEMENTEN

ingediend in plenaire vergadering

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 mai 2016

PROJET DE LOI
relatif aux contrats de concession

AMENDEMENTS

déposés en séance plénière

Zie:

Doc 54 **1708/ (2015/2016):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Verslag.
- 003: Tekst aangenomen door de commissie.

Voir:

Doc 54 **1708/ (2015/2016):**

- 001: Projet de loi.
- 002: Rapport.
- 003: Texte adopté par la commission.

4141

**Nr. 1 VAN DE HEER DAERDEN EN DE DAMES KITIR
EN WINCKEL**

Art. 30

In § 2, tussen het tweede en het derde lid het volgende lid invoegen:

“De aanvraag tot deelname of de offerte van een combinatie van ondernemers moet in ieder geval worden verworpen indien blijkt dat een van de ondernemers van de combinatie of een van zijn onderaannemers prestaties verricht die hadden kunnen worden verricht door werknemers die door een andere ondernemer van de combinatie in tijdelijke werkloosheid werden gesteld.”.

VERANTWOORDING

Artikel 30 moet worden gezien als een wetgevende maatregel om kmo's en zko's gemakkelijker toegang te verschaffen tot overheidsopdrachten.

De indieners van dit amendement delen die ambitie.

In de praktijk wordt echter vastgesteld dat die mogelijkheid vaak wordt omzeild en onrechtmatig gebruikt door niet erg gewetensvolle ondernemers die zich inlaten met sociale dumping. Het is immers gebleken dat bepaalde ondernemers, na het personeel van hun hoofdbedrijf, of een deel ervan, te hebben ontslagen of tijdelijk werkloos te hebben gemaakt, toetreden tot een combinatie zonder rechtspersoonlijkheid, waarvan andere leden de prestaties verrichten die hadden kunnen worden verricht door de werknemers die werden ontslaan of in tijdelijke werkloosheid zijn geplaatst.

Door aldus te werk te gaan kan de toepassing van cao 53 van de NAR worden omzeild. *Pro memoria*, artikel 2 van die cao luidt als volgt: “Het werk dat normaal verricht wordt door de werknemers die tijdelijk werkloos gesteld worden, mag door hun werkgever niet aan derden worden uitbesteed tijdens de duur van de tijdelijke werkloosheid.”.

Gelet op het voorgaande is het dan ook essentieel om inzake de deelname van combinaties van ondernemers aan de gunningsprocedures voor concessieovereenkomsten op evenredige en verantwoorde wijze regels vast te stellen om sociale dumping te bestrijden en om een eerlijke mededinging

N° 1 DE M. DAERDEN ET MMES KITIR ET WINCKEL

Art. 30

Au § 2, insérer l'alinéa suivant entre les aliénas 2 et 3:

“En toute hypothèse, la demande de participation ou l'offre d'un groupement d'opérateurs économiques doit être rejetée s'il s'avère qu'un des opérateurs économiques membre du groupement ou un de ses sous-traitants prend en charge des prestations qui auraient pu être prises en charge par des travailleurs qui ont été mis en chômage temporaire par un autre opérateur économique membre du groupement.”.

JUSTIFICATION

L'article 30 est notamment envisagé comme une mesure législative visant à faciliter l'accès des marchés publics pour les PME et les TPE.

Ambition que les auteurs du présent amendement partagent.

Cependant, dans la pratique, nous nous apercevons que cette possibilité est souvent dévoyée et utilisée à mauvais escient par des opérateurs économiques peu scrupuleux pratiquant le dumping social. En effet, il a été constaté, dans la pratique, que certains opérateurs ayant licencié ou mis en chômage temporaire tout ou partie du personnel de leur entreprise principale intègrent un groupement sans personnalité juridique dont d'autres membres prennent en charge les prestations qui auraient pu être assumées par les travailleurs licenciés ou mis en chômage temporaire concernés.

Une telle manière de procéder permet de contourner l'application de la CCT 53 du CNT, dont l'article 2 prévoit, pour rappel, que: “Le travail qui est normalement exécuté par des travailleurs qui sont mis en chômage économique temporaire ne peut être sous-traité par leur employeur à des tiers pendant la durée du chômage économique”.

Dans ces conditions, il apparaît essentiel d'encadrer, de manière proportionnée et justifiée, la participation des groupements d'opérateurs économiques aux procédures d'attribution des contrats de concessions, afin de lutter contre les pratiques de dumping social et en vue de garantir une

tussen inschrijvers te waarborgen, ongeacht de rechtsvorm die zij hebben gekozen.

Dit amendement strekt er zo ook toe concreet vorm te geven aan het akkoord dat de Groep van Tien op 9 december 2015 heeft bereikt, waarbij de federale regering wordt gevraagd in een juridisch instrument te voorzien dat het onmogelijk maakt een beroep te doen op onderraanneming wanneer het personeel van een bedrijf of een deel ervan tijdelijk werkloos is (terwijl dat personeel de uitbestede taak had kunnen uitvoeren).

De indieners van het amendement achten het noodzakelijk om de in dit eenparig advies van de sociale partners verfatte maatregel te formaliseren via dwingende wetgevende bepalingen die met name in de in de uitzicht gestelde wet op de concessieovereenkomsten moeten worden opgenomen.

concurrence loyale entre soumissionnaires, quelle que soit la forme juridique qu'ils adoptent.

Le présent amendement vise ainsi également à concrétiser l'accord du Groupe des 10 intervenu le 9 décembre 2015, lequel demande au gouvernement fédéral de créer un instrument juridique permettant d'empêcher le recours à la sous-traitance lorsque tout ou partie du personnel fixe d'une entreprise est au chômage temporaire (alors que ce personnel aurait pu réaliser la tâche sous-traitée).

Pour les auteurs de l'amendement, il apparaît essentiel de formaliser la mesure figurant dans cet avis unanime des interlocuteurs sociaux au travers de dispositions législatives contraignantes inscrites, notamment, dans la future loi relative aux contrats de concession.

Frédéric DAERDEN (PS)
Meryame KITIR (sp.a)
Fabienne WINCKEL (PS)

**Nr. 2 VAN DE HEER DAERDEN EN DE DAMES KITIR
EN WINCKEL**

Art. 50

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in het opschrift de woorden “die verband houden met een strafrechtelijke veroordeling” **weglaten**;

2/ in § 1, in de inleidende volzin de woorden “of administratieve” invoegen tussen de woorden “door een rechterlijke” en de woorden “beslissing met kracht van gewijsde”;

3/ in § 1, in de inleidende volzin, *in fine* de woorden “met kracht van gewijsde” weglaten;

4/ paragraaf 1, 3°, aanvullen met de woorden “, inclusief sociale en fiscale fraude”;

5/ paragraaf 1, eerste lid, aanvullen met de volgende punten:

“8° indien de aanbestedende overheid met elk passend middel kan aantonen dat de kandidaat of inschrijver de in artikel 27 genoemde toepasselijke verplichtingen op het vlak van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht, heeft geschonden;

9° wanneer de aanbestedende overheid, met elk passend middel, kan aantonen dat de ondernemer in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, waardoor zijn integriteit in twijfel kan worden getrokken;

10° wanneer de kandidaat of inschrijver blijkt heeft gegeven van aanzienlijke of voortdurende tekortkomingen bij de uitvoering van een wezenlijk voorschrift tijdens een eerdere overheidsopdracht, een eerdere opdracht met een aanbesteder of een eerdere concessieovereenkomst en dit geleid heeft tot de beëindiging van de concessie, schadevergoedingen, het nemen van ambtshalve maatregelen of andere vergelijkbare sancties.”.

N° 2 DE M. DAERDEN ET MMES KITIR ET WINCKEL

Art. 50

Au § 1er, apporter les modifications suivantes:

1/ dans le titre, supprimer les mots “liés à une condamnation pénale”;

2/ dans la phrase liminaire, insérer les mots “ou administrative” entre les mots “décision judiciaire” et **les mots** “ayant force de chose jugée”;

3/ dans la phrase liminaire, *in fine*, supprimer les mots “ayant force de chose jugée”;

4/ compléter le § 1er, 3°, comme suit: “en ce compris, la fraude sociale et fiscale”;

5/ l’alinéa 1er est complété par les points suivants:

“8° lorsque le pouvoir adjudicateur peut démontrer, par tout moyen approprié, que le candidat ou le soumissionnaire a manqué aux obligations applicables dans les domaines du droit environnemental, social et du travail, visées à l'article 27”;

“9° le pouvoir adjudicateur peut démontrer par tout moyen approprié que l'opérateur économique a commis une faute professionnelle grave qui remet en cause son intégrité”.

“10° lorsque des défaillances importantes ou persistantes du candidat ou du soumissionnaire ont été constatées lors de l'exécution d'une obligation essentielle qui lui incombaît dans le cadre d'une concession antérieure ou d'un contrat antérieur avec un adjudicateur au sens de la présente loi ou de la loi marchés publics, lorsque ces défaillances ont donné lieu à la résiliation de la concession, à des dommages et intérêts, à des mesures d'office ou à une autre sanction comparable”.

VERANTWOORDING

Overeenkomstig het wetsontwerp moet, bij de gunning van de opdrachten, het algemeen principe gelden van de naleving van de verplichtingen in verband met het sociaal recht en het arbeidsrecht alsook van die met betrekking tot het milieu.

De indieners van dit amendement delen dat principe. Men kan echter niet om de vaststelling heen dat de regering weinig coherente keuzes maakt ten opzichte van het algemeen principe dat ze zelf huldigt. Het ontworpen artikel 50, dat de verplichte uitsluitingsgronden bevat, maakt immers geen gewag van de inbreuken op het sociaal, het arbeids- en het milieurecht. Die inbreuken vormen volgens het ontwerp slechts facultatieve uitsluitingsgronden.

Evenzo worden de ernstige beroepsfout, waarbij de integriteit van de ondernemer in twijfel kan worden getrokken, alsook de aanzienlijke of voortdurende tekortkomingen bij de uitvoering van een overheidsopdracht door de regering niet van dien aard beschouwd dat zij aanleiding kunnen geven tot een verplichte uitsluiting.

De indieners van dit amendement delen dat standpunt niet. Zij gaan ervan uit dat dergelijke tekortkomingen of fouten, die onder andere het gevolg zijn van sociale dumping, moeten leiden tot de verplichte uitsluiting van de kandidaat of inschrijver.

Dit amendement heeft dan ook tot doel de samenhang te herstellen tussen het algemeen principe — dat wordt gehuldigd door de regering — en de wetgeving, door er uitdrukkelijk in te voorzien dat op dergelijke tekortkomingen/fouten de verplichte uitsluiting volgt van de kandidaat of inschrijver.

Bovendien is een rechterlijke veroordeling met kracht van gewijsde als voorwaarde om een kandidaat of inschrijver verplicht uit te sluiten, te restrictief. De indieners van dit amendement menen immers dat iedere rechterlijke of administratieve beslissing met betrekking tot de genoemde ernstige schendingen moet leiden tot een verplichte uitsluiting.

JUSTIFICATION

Le projet de loi érige en principe général, lors de la passation des marchés publics, le respect des obligations du droit social, du droit du travail et environnementales.

Les auteurs du présent amendement soutiennent ce principe. Or, force est de constater que le gouvernement pose des choix peu cohérents par rapport au principe général qu'il énonce lui-même. En effet, l'article 50 en projet qui prévoit les critères d'exclusion obligatoires ne comprend pas les manquements au droit social, du travail et environnemental. Ces manquements ne constituent, selon le projet que des motifs d'exclusion facultatifs.

De même, la faute professionnelle grave, mettant en cause l'intégrité de l'opérateur économique et ses défaillances importantes ou persistantes lors de l'exécution d'un marché public ne sont pas considérés par le gouvernement comme étant de nature à entraîner une exclusion obligatoire.

Les auteurs du présent amendement ne sont pas de cet avis. Ils estiment que pareils manquements ou fautes, résultant notamment du dumping social, doivent entraîner l'exclusion obligatoire du candidat ou du soumissionnaire.

Dès lors, le présent amendement a pour but de rétablir la concordance entre le principe général, énoncé par le gouvernement, et la législation en prévoyant que pareils manquements/fautes entraînent l'exclusion obligatoire du candidat ou du soumissionnaire.

En outre, exiger une condamnation judiciaire ayant force de chose jugée afin de procéder à une exclusion obligatoire est trop restrictif. Les auteurs du présent amendement estiment, en effet, que toute décision judiciaire ou administrative relative aux infractions graves mentionnées doit entraîner une exclusion obligatoire.

Frédéric DAERDEN (PS)
Meryame KITIR (sp.a)
Fabienne WINCKEL (PS)

**Nr. 3 VAN DE HEER DAERDEN EN DE DAMES KITIR
EN WINCKEL**

Art. 55

In § 2, eerste lid, het woord “kunnen” vervangen door het woord “moeten”.

VERANTWOORDING

De huidige tekst van het wetsontwerp bepaalt dat de aanbestedende overheid in de concessieovereenkomst sociale, innovatiegerelateerde of milieucriteria kan opnemen.

Die bepaling maakt het echter niet mogelijk efficiënt de strijd aan te gaan met bepaalde praktijken, met name oneerlijke concurrentie en sociale dumping.

De indieners van dit amendement menen immers dat, om tot een rechtvaardiger samenleving te komen, de aanbestedende overheden niet alleen over de mogelijkheid moeten beschikken dergelijke criteria op te nemen, maar zij daartoe wel degelijk moeten worden verplicht.

Daarom pleiten de indieners van dit amendement ervoor te bepalen dat het niet langer mogelijk mag zijn een concessieovereenkomst louter op basis van een tarifair onderdeel toe te kennen, maar dat écht rekening moet worden gehouden met het algemeen economisch voordeel.

N° 3 DE M. DAERDEN ET MMES KITIR ET WINCKEL

Art. 55

Dans le § 2, alinéa 1er, remplacer le mot “peuvent” par le mot “doivent”.

JUSTIFICATION

Dans sa forme actuelle, le projet de loi prévoit que le pouvoir adjudicateur peut inclure des critères environnementaux, sociaux ou relatifs à l'innovation.

Cette situation ne permet pas de lutter efficacement contre certaines pratiques notamment de concurrence déloyale et dumping social.

En effet, pour aboutir à une société plus juste, les auteurs du présent amendement estiment que l'intégration de pareils critères ne doit pas être une faculté pour les pouvoirs adjudicateurs mais bien une obligation.

Les auteurs de l'amendement plaident, dès lors, pour qu'il ne soit plus possible d'octroyer un contrat de concession en se fondant que sur un élément tarifaire mais que l'on tienne vraiment compte de l'avantage économique global.

Frédéric DAERDEN (PS)
Meryame KITIR (sp.a)
Fabienne WINCKEL (PS)

**Nr. 4 VAN DE HEER DAERDEN EN DE DAMES KITIR
EN WINCKEL**

Art. 57

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling:

“De Koning bepaalt de algemene uitvoeringsregels van de concessies, met inbegrip van de regels inzake onderaaneming en inzake het toezicht op het ontbreken van uitsluitingsgronden voor de onderaannemers, alsook de regels omtrent de wijziging van de concessies gedurende de looptijd ervan en de bepalingen omtrent het einde van de concessie.

Inzake onderaaneming moet de Koning de keten van onderaannemers beperken, overeenkomstig de door Hem te bepalen nadere regels.

De Koning moet eveneens, overeenkomstig de door Hem te bepalen nadere regels, de controle op het ontbreken van uitsluitingsgronden voor de onderaannemers uitbreiden.”.

VERANTWOORDING

De ontworpen bepaling machtigt de Koning om voor de overheidsopdrachten de algemene uitvoeringsregels vast te stellen.

Ze voorziet evenwel niet uitdrukkelijk in de beperking van de onderaannemingsketen.

Zoals de leden van de meerderheid hebben erkend door het indienen van een amendement op het wetsontwerp inzake overheidsopdrachten, moet de wettelijke machtiging, om de regering in staat te stellen de onderaaneming te beperken, echter nauwkeurig en uitdrukkelijk zijn.

De keten van onderaaneming beperken en bedrijven uitsluiten die onze wetgeving niet naleven, meer bepaald op sociaal, milieu- en arbeidsvlak, is onontbeerlijk om een einde te maken aan de oneerlijke concurrentiepraktijken.

N° 4 DE M. DAERDEN ET MMES KITIR ET WINCKEL

Art. 57

Remplacer cet article par la disposition suivante:

“Art. 57. Le Roi fixe les règles générales d'exécution des concessions, en ce compris les règles relatives à la sous-traitance et au contrôle de l'absence de motifs d'exclusion dans le chef des sous-traitants ainsi que les règles en matière de modification des concessions en cours d'exécution et les dispositions relatives à la fin de la concession.

En matière de sous-traitance, le Roi doit limiter la chaîne de sous-traitants, conformément aux modalités à déterminer par Lui.

Le Roi doit également, conformément aux règles à déterminer par lui, étendre la vérification de l'absence de motifs d'exclusion dans le chef des sous-traitants.”.

JUSTIFICATION

La disposition en projet habilite le Roi à fixer les règles générales d'exécution pour les marchés publics.

Cependant, elle ne prévoit pas explicitement la limitation de la chaîne de sous-traitants.

Or, comme les membres de la majorité l'ont reconnu en déposant un amendement au projet de loi marchés publics, pour permettre au gouvernement de limiter la sous-traitance, l'habilitation légale doit être précise et explicite.

Limiter la chaîne de sous-traitance et exclure les entreprises qui ne respectent pas nos législations, notamment sociales, environnementales et du travail, est impératif pour mettre fin aux pratiques de concurrence déloyale.

Dit amendement strekt er dus toe te voorzien in een nauwkeurige machtiging, zodat de regering bevoegd wordt om het aantal ondераannemers te beperken en bij hen het ontbreken van uitsluitingsgronden na te gaan.

Le présent amendement a donc pour but de prévoir une habilitation précise afin que le gouvernement soit habilité à limiter le nombre de sous-traitants et vérifier dans leur chef, l'absence de motifs d'exclusion.

Frédéric DAERDEN (PS)
Meryame KITIR (sp.a)
Fabienne WINCKEL (PS)